

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



# فهرست

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| آشنایی با انقلاب اسلامی.....               | ۵  |
| چقدر انقلاب اسلامی را می شناسیم؟ .....     | ۵  |
| یک ذره بیشتر از صفر! .....                 | ۵  |
| شناخت انقلاب .....                         | ۶  |
| انقلاب چیست؟.....                          | ۹  |
| اسلام انقلاب .....                         | ۹  |
| ابتدا و امتداد انقلاب .....                | ۹  |
| الف) پرتوی از عاشورا .....                 | ۹  |
| ب) اولین قدم برای حاکمیت جهانی اسلام ..... | ۱۰ |
| مبانی انقلاب.....                          | ۱۱ |
| ۱. لب روح و حقیقت .....                    | ۱۱ |
| ۲. رکن کار ساز .....                       | ۱۱ |
| ۳. تداوم مؤثر .....                        | ۱۲ |
| ۴. استعداد تعالی .....                     | ۱۳ |
| ۵. غلبه ی صلاح .....                       | ۱۳ |
| وظایف مبتنی بر مبانی انقلاب اسلامی.....    | ۱۴ |
| اهداف انقلاب اسلامی.....                   | ۱۵ |
| فرآیند تحقق اهداف اسلامی.....              | ۱۵ |
| گام اول: انقلاب اسلامی .....               | ۱۶ |
| ارزیابی از مرحله انقلاب .....              | ۱۷ |

گام دوم: نظام اسلامی ..... ۱۸

گام سوم: دولت اسلامی ..... ۱۸

۱. ضرورت دولت اسلامی ..... ۱۹

۲. خصوصیات کارگزاران دولت اسلامی ..... ۲۰

۳. رفتار اجتماعی و ارتباط مسئولان با مردم ..... ۲۲

۴. رفتار مسئولان با مسئولان دیگر ..... ۲۳

۵. رفتار مسئولان با نظام های بین الملل ..... ۲۳

گام چهارم: جامعه اسلامی ..... ۲۵

طبق نظر اسلام چه جامعه ای باید ساخت؟ ..... ۲۶

گام پنجم: تمدن اسلامی ..... ۲۷

۱. بخشهای تمدن نوین اسلامی ..... ۲۷

۲. لوازم تمدن نوین اسلامی ..... ۲۸

موانع انقلاب اسلامی ..... ۲۸

۱. لازمه ی هدفهای بزرگ ..... ۲۸

۲. دسته بندی موانع و دشمن ..... ۳۰

الف) دشمن بیرونی کیست؟ ..... ۳۰

ب) دشمن درونی چیست؟ ..... ۳۲

۳. نسبت بین دو مانع در نظام چالش های فرآیند تحقق اهداف انقلاب اسلامی ..... ۳۴

سخن پایانی ..... ۳۴

## آشنایی با انقلاب اسلامی

### چقدر انقلاب اسلامی را می‌شناسیم؟

درباره حادثه‌ی پیروزی انقلاب، خیلی حرف زده شده و سالهاست که مطالبی گفته شده است؛ اما حقیقت این است که هنوز اهمیت و عظمت و ابعاد این حادثه برای خود ما درست روشن نیست.<sup>۱</sup> ما ملت ایران اگر چه با همه وجود این انقلاب را لمس کردیم، اما تحلیل و قضاوت‌مان درباره آن کمتر از بیگانگانی است که از دور و نزدیک، با این انقلاب ارتباط پیدا کرده اند،<sup>۲</sup> قصد آنها از این تحلیل و تفسیر این است که پیام انقلاب را عوض کنند و حقیقتی را که به دست خود ملت اتفاق افتاده و در منظر اوست، غلط جلوه دهند.<sup>۳</sup> این انقلاب حادثه فوق العاده و عجیبی است. همه ی دنیای استکبار و طغیان و جاهلیت یک طرف و این انقلاب در طرف دیگر قرار دارد... ما در این انقلاب قرار گرفته ایم و نمی‌فهمیم چقدر بزرگ و مهم است.<sup>۴</sup>

### یک ذره بیشتر از صفر!

این انقلاب، با این عظمت و ابعاد و آثار عملی، از لحاظ ارائه ی مبانی فکری خود، یکی از ضعیف ترین و کم کار ترین انقلاب ها و بلکه تحولات دنیاست... کاری که ما در این زمینه کردیم، واقعا خیلی کم است... باید بگوییم یک ذره بیشتر از صفر و خیلی خیلی کم کاری شده است.<sup>۵</sup> اما انجام نشدن این کارها نباید مانع فهمیدن حقایق از طرف

---

۱. بیانات در پایان درس خارج فقه ۱۳۸۰/۱۱/۲۱

۲. خطبه های نماز جمعه تهران ۱۳۷۳/۱۱/۱۴

۳. خطبه های نماز جمعه تهران ۱۳۷۳/۱۱/۱۴

۴. خطبه های نماز جمعه تهران ۱۳۷۳/۱۱/۱۴

۵. بیانات در دیدار با مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه ی علمیه قم ۱۳۶۸/۰۹/۰۷

جوانان گردد. جوانان باید حرفهایی را که از طرف بزرگان انقلاب راجع به انقلاب، در طول این سالها زده شده است، بشنوند و آنها را مورد تأمل قرار دهند.<sup>۱</sup>

شناخت انقلاب با شناخت امام در حقیقت، سخن گفتن از امام و انقلاب، با یکدیگر تفاوتی ندارد.

بزرگی شخصیت امام تا حد بسیار زیادی به اهمیت و عظمت آرمانهای او مربوط میشد... نقطه‌ی اساسی کار او، این بود که در إراده‌ی إلهی و تکلیف شرعی محو میشد. هیچ چیز برایش غیر از انجام تکلیف، مطرح نبود. واقعاً او مصداق ایمان و عمل صالح بود. ایمانش به استحکام کوهها میماند و عمل صالحش با خستگی ناپذیری باورنکردنی توأم بود. آنچنان در تداوم عمل صبور و کوشا بود که انسان را دچار حیرت میکرد. به همین خاطر، هدفهای بزرگ قابل وصول شد و دست یافتن به قله‌ها امکانپذیر گردید.<sup>۲</sup>

## شناخت انقلاب

اگرچه در دوران کنونی و در این قرن-یعنی در قرن بیستم میلادی- در سرتاسر عالم انقلابهای گوناگونی به وجود آمد، اما همه چیز انقلاب اسلامی ایران، إستثنایی بوده و با انقلابهای دیگر قابل مقایسه نیست.<sup>۳</sup>

انقلاب اسلامی ... نه یک انقلاب صرفاً معنوی و فرهنگی است، نه یک انقلاب صرفاً اقتصادی است، نه یک انقلاب صرفاً سیاسی است؛ یک انقلاب همه‌جانبه است. مثل خود اسلام است. همانطوری که اسلام ابعاد معنوی، اخلاقی و إلهی دارد و در عین حال ناظر به زندگی مردم بوده و در آن ابعاد اقتصادی، سیاسی و اجتماعی وجود دارد؛ انقلاب

---

۱. خطبه های نماز جمعه تهران ۱۳۷۳/۱۱/۱۴

۲. بیانات در مراسم بیعت نخست وزیر و هیئت وزیران ۱۳۶۸/۰۳/۱۶

۳. خطبه های نماز جمعه ۱۳۶۸/۱۱/۲۰

اسلامی هم دارای ابعاد مختلف است. راز ماندگاری انقلاب اسلامی و روزبه‌روز زنده‌تر شدن این انقلاب در سطح منطقه و جهان، همین ابعاد گوناگون آن است که با نیازهای بشر متوازن و همراه می باشد.<sup>۱</sup>

نباید انقلاب را تنها تبدیل نظام طاغوتی و فاسد یک کشور به نظام اسلامی دانست بلکه حوزه آن فراتر از اینهاست.<sup>۲</sup> انقلاب اسلامی یک حقیقت خدایی و متکی به ایمانهاست.<sup>۳</sup> یک حقیقت است، برخاسته ی از یک سنت الهی است؛ این را نمی شود از بین برد و متزلزل کرد. تا وقتی که آحاد مردم ایمان، علاقه و عشق دارند و اقدام می کنند، اگر همه ی قدرتهای عالم هم دست به دست بدهند، نخواهند توانست به آن صدمه ای وارد کنند.<sup>۴</sup> انقلاب مثل یک کوره ی گدازنده و کیمیاست؛ تغییر دهنده ی شکل و نظم عناصر موجودات است... انقلاب یک چنین چیزی است؛ تغییر دهنده است، دگرگون کننده است. این دگرگون سازی هم فقط در سطح مناسبات اجتماعی نیست، بلکه در درجه ی اول، در لایه ی درون انسانها و ذهنیتهاست. اولین تغییر در دلها ایجاد میشود.<sup>۵</sup> هیچ تفسیر به رایی و تفسیر مادی ای، نمی شود از این انقلاب کرد.<sup>۶</sup> ما در مورد گسترش انقلاب اسلامی در دنیا خیلی صاحب مسئله نیستیم. صاحب مسئله خود خداست که این فکر را پیش می برد. این از سنت های الهی است...<sup>۷</sup>

امروز این انقلاب عظیمِ توفان‌واری که توانست کاخ های ظلم را در دنیا بلرزاند به حدی از رشد رسیده که دستگاه استکبار را تا اعماق وجودش به طور جدی به وحشت انداخته

---

۱. بیانات در سالگرد ارتحال امام خمینی (ره) ۱۳۸۷/۰۳/۱۴

۲. بیانات در دیدار جمعی از مداحان و ستایشگران اهل بیت (علیهم السلام) ۱۳۸۷/۰۴/۰۴

۳. بیانات در دیدار جهاد گران بسیج سازندگی ۱۳۸۹/۰۶/۳۱

۴. بیانات در دیدار با اعضای شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی ۱۳۸۷/۱۰/۲۹

۵. بیانات در دیدار دانشجویان سراسر کشور ۱۳۸۷/۰۷/۰۷

۶. بیانات در اجماع بزرگ مردم قم ۱۳۸۹/۰۷/۲۷

۷. بیانات در دیدار با هنرمندان، ۱۳۶۸/۰۸/۲۱

است.<sup>۱</sup> انقلاب همان شجره‌ی طیبه‌ای که در قرآن از آن نام برده شده است: «أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ» (سوره ابراهیم-آیه ۲۴). کلمه‌ی طیب مثل درخت نیکنهاد و سالم و طیب است. «أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ» (سوره ابراهیم-آیه ۲۴)؛ ریشه‌دار، دارای ریشه‌ی عمیق و مستحکم و دارای شاخ و برگ فراگیر. «تُؤْتِي أُكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا» (سوره ابراهیم-آیه ۲۵)؛ میوه‌ی مطابق فصل، میوه‌ی مطابق نیاز در اختیار و در دسترس جامعه قرار می‌دهد. این کلمه‌ی طیبه است؛ انقلاب یک چنین چیزی است.<sup>۲</sup>

این انقلاب از روز اول تا امروز هر قدمی برداشته است، قدمی بوده است که نوید قدم بعدی را به ما میداده؛ این خیلی مهم است. هرگز دچار بن‌بست نشدیم، هرگز در دالان یأس و ناامیدی قرار نگرفتیم؛ همیشه فرج در مقابل ما بود گاهی خودمان کوتاهی کردیم، سستی کردیم، نتاختیم به پیش- این اتفاق افتاده- اما راه هرگز بسته و بن‌بست نبوده است؛ هر گام ما بشارت‌ده گام بعدی بوده؛ امروز هم همین‌جور است.<sup>۳</sup> این انقلاب را یک دست غیبی هدایت و پشتیبانی می‌کند.<sup>۴</sup>

۱. بیانات در دیدار کارگران و معلمان در آستانه‌ی روز کارگرو روز معلم ۱۳۷۷/۰۲/۰۹

۲. بیانات در دیدار جهادگران بسیج سازندگی ۱۳۸۹/۰۶/۳۱

۳. بیانات در دانشگاه امام حسین علیه السلام در مراسم میثاق پاسداری ۱۳۹۲/۰۳/۰۶

۴. بیانات در مراسم بیعت فرماندهان کمیته‌های انقلاب اسلامی ۱۳۶۷/۰۳/۱۸



## انقلاب چیست؟

### اسلام انقلاب

دینی که انقلاب اسلامی طرفدار آن است، دینی است که انقلاب می‌کند.<sup>۱</sup> اسلامی است که پرچم معنویت و عبودیت را در جهان بر می‌افرازد و بشر خسته شده‌ی از نظام‌های مادی را به خود دعوت می‌کند.<sup>۲</sup> اسلامی که پیروان خود را به وضع جدیدی از زندگی دعوت می‌نماید و در خدمت صاحبان قدرت و رؤسای شرق و غرب قرار نمی‌گیرد.<sup>۳</sup>

اسلام، فقط نماز خواندن و سجده کردن نیست؛ اسلام یعنی بنای یک نظام اجتماعی و یک زندگی عمومی برای یک ملت، بر پایه‌های مستحکمی که می‌تواند سعادت دنیا و آخرت آنها را تأمین کند. می‌تواند علم و پیشرفت و صنعت و ثروت و رفاه و عزت بین‌المللی و همه چیز را برای آنها فراهم کند.<sup>۴</sup>

### ابتدا و امتداد انقلاب

#### الف) پرتوی از عاشورا

پانزده خرداد ۱۳۴۲ خمیر مایه نهضت مبارک ملت بزرگ ایران و روز بذر انقلاب بزرگ اسلامی ماست. باید این خمیر مایه و بذر پر برکت را در عصر عاشورای همان سال جستجو کرد، عصر عاشورای مُصادف با ساعات شهادت نصرت آفرین سید مظلومان و سرور شهیدان، عصر عاشورایی که خون طاهر و مطهر ثارالله و ابن ثاره به زمین گرم

---

۱. بیانات در دیدار با اعضای گروه دانش صدای جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۰/۱۱/۱۵

۲. بیانات در اجتماع بزرگ زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۷/۰۱/۰۱

۳. دیدار با ائمه‌ی جمعه و روحانیون و مسئولان و اقشار مختلف مردم ۱۳۳۸/۰۹/۰۱

۴. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۳۷۹/۰۲/۲۳

کربلا ریخت و ریشه انقلابات اسلامی را آبیاری نمود. ملت عظیم الشان در ۱۵ خرداد، با إلهام از عاشورا، آن قیام کوبنده را به بار آورد. اگر عاشورا و گرمی و شور انفجاری آن نبود، معلوم نبود چنین قیامی بدون سابقه و سازماندهی واقع می شد. واقعه ی عظیم عاشورا از ۶۱ هجری تا ۱۵ خرداد ۱۳۴۲ و از آن تا قیام عالمی بقیه الله «ارواحنا لمقدمه الفداء» در هر مقطع انقلاب ساز است.<sup>۱</sup>

## ب) اولین قدم برای حاکمیت جهانی اسلام

اعتقاد به ظهور مهدی «علیه الصلوة والسلام» این اعتقاد راسخ را در دل ها پرورش میدهد که نظم ظالمانه جهانی، قابل زوال است و ابدی نیست؛ میشود با آن مبارزه و در مقابل آن ایستادگی کرد.<sup>۲</sup> انقلاب ما محدود به ایران نیست. انقلاب مردم ایران نقطه شروع انقلاب بزرگ جهان اسلام به پرچمداری حضرت حجت «ارواحنا فداء» است.<sup>۳</sup>

بیست و دوم بهمن سرآغاز پیروزی ملت ایران بر مستکبران و سرآغاز حکومت الله بر جهان است.<sup>۴</sup> و با تأیید خداوند در سطح جهان در حال گسترش بوده و با گسترش آن قدرتهای شیطانی به انزوا کشیده خواهند شد. حکومت مستضعفان بر پا و زمینه برای حکومت جهانی حضرت مهدی مهیا خواهد شد.<sup>۵</sup>

---

۱. صحیفه امام، ج ۱۶، ص ۲۹۰

۲. دیدار اقشار مختلف مردم به مناسبت نیمه ی شعبان ۱۳۷۱/۱۱/۱۸

۳. صحیفه ی امام ج ۲۱ ص ۳۲۷ پیام به مهاجرین جنگ تحمیلی

۴. صحیفه ی امام، ج ۱۷، ص ۲۹۸؛ پیام به ملت ایران در آستانه ی سالروز ۲۲ بهمن ۱۳۶۱

۵. صحیفه امام ج ۱۵ ص ۳۴۹

### ۱. لب روح و حقیقت

انقلاب اسلامی حرف نویی را به میان آورد قسمت اعظم این حرف نو توحید بود. توحید یعنی حاکمیت ارزشهای الهی بر جامعه و نفی حکومت های طاغوتی بر ارزشهای انسانی.<sup>۱</sup>

اعتقاد به توحید، سازنده ی این عالم و زندگی است. هر چه ما به سمت توحید پیش برویم شر طواغیت و انداد الله از سر ما بیشتر کم خواهد شد.<sup>۲</sup>

در این دیدگاه، نه فقط انسان ها به یکدیگر مرتبط اند، بلکه با نگاه و نگرش توحیدی، اشیاء و اجزای عالم و حیوانات و جمادات و آسمان و زمین و همه چیز به یکدیگر متصل و مرتبط اند و همه با انسان خویشاوندند.<sup>۳</sup> ولایت هم معنایش همین است. ولایت، یعنی پیوند و ارتباط تنگاتنگ و مستحکم و غیر قابل انفصال و انفکاک. جامعه ی اسلامی که دارای ولایت است، یعنی همه ی اجزای آن به یکدیگر و به آن محور و مرکز این جامعه یعنی ولی، متصل است. لازمه ی همین ارتباط و اتصال است که جامعه ی اسلامی در درون خود یکی است و در بیرون نیز اجزای مساعد با خود را جذب می کند و اجزایی را که با آن دشمن باشند، به شدت دفع می کند.

### ۲. رکن کار ساز

رکن دوم، تکریم انسان است؛ یا میتوانیم به آن بگوییم انسان محوری. البته انسان محوری در بینش اسلامی، به کلی با اومانیسم اروپای قرون هجده و نوزده متفاوت است. آن یک

۱. در دیدار اساتید و دانشجویان استان زنجان ۱۳۸۲/ ۷/۲۳

۲. دیدار با مسئولان و کار گزاران نظام جمهوری اسلامی ۱۳۷۷/۴/۲۱

۳. دیدار با جمع کثیری از دانشگاهیان و طلاب حوزه علمیه ۱۳۶۷/۹/۲۹

چیز دیگر است، این یک چیز دیگر است. آن هم اسمش انسان محوری است؛ اما اینها فقط در اسم شبیه هم اند. انسان محوری اسلام، اساساً اومانیسم اروپایی نیست؛ یک چیز دیگر است. کسی که قرآن و نهج البلاغه و آثار دینی را نگاه کند، این تلقی را به خوبی پیدا میکند که از نظر اسلام، تمام این چرخ و فلک آفرینش، بر محور وجود انسان میچرخد؛ «أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ» (سوره لقمان- آیه ۲۰).

آیات زیادی هست که خورشید مسخر شماسست، ماه مسخر شماسست، دریا مسخر شماسست؛ اما دو آیه هم در قرآن هست که همین تعبیری را که گفتم - «سخر لكم ما في السموات و ما في الارض»؛ همه اینها مسخر شمايند - بیان میکند. مسخر شمايند. یعنی چه؟ یعنی الان بالفعل شما مسخر همه شان هستيد و نمی توانید تأثیری روی آنها بگذاريد؛ اما بالقوه طوری ساخته شده ايد و عوالم وجود و کائنات به گونه ای ساخته شده اند که همه مسخر شمايند. مسخر یعنی چه؟ یعنی توی مشت شمايند و شما ميتوانيد از همه آنها به بهترين نحو استفاده کنید...<sup>۱</sup>

### ۳. تداوم مؤثر

سومین نقطه ی اصلی و اساسی در جهان بینی اسلامی، مسأله ی تداوم حیات بعد از مرگ است، یعنی زندگی با مردن تمام نمی شود. بعد از مرگ ما وارد مرحله ی جدیدی می شويم که در آن مرحله، مسأله ی حساب و کتاب و قیامت است. لحظه ی مرگ، لحظه ی شروع به سؤال و مؤاخذه است، اینکه؛ چه کردید، چرا کردید، چگونه کردید؟<sup>۲</sup>

دنیا برای فعالیت، کار، سازندگی، مبارزه و ساخته شدن به دست انسان هاست. در این شکلی نیست؛ اما فراتر از همه اینها یک نکته معنوی و الهی است و آن این است که شما

۱. دیدار مسولان و کار گزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۹/۹/۱۲

۲. در دیدار مسولان وزارت امور خارجه ۱۳۸۳/۵/۲۵

در مسئولیتی که بر عهده میگیرید؛ چه کار سیاسی باشد چه کار علمی باشد، چه درس خواندن و درس دادن باشد، چه تحقیق و پژوهش باشد، چه ساختن و بنا کردن باشد و چه ویران کردن پایه‌های فساد و تباهی، باید یکی از این دو صورت باشید: کاری که میکنید شما را در آن سیر معنوی که اساس خلقت انسان برای آن است و بقیه چیزها مقدمه‌اند، یا پیش می‌برد و یا از آن باز میدارد. یکی از این دو صورت است و شِقِّ سوم ندارد.<sup>۱</sup>

#### ۴. استعداد تعالی

چهارمین نقطه ی اصلی این جهان بینی، عبارت است از استعداد بی پایان انسان در دارا بودن تمام چیز هایی که برای تعالی کامل انسان لازم است. انسان استعداد دارد که تا آخرین نقطه ی تعالی حیات ممکنات بالا رود، اما بقیه ی موجودات این امکان را ندارند.<sup>۲</sup>

در اندیشه ی الهی اسلام همه ی هستی آفریده ی خداست و جلوه‌گاه علم و قدرت او و پوینده بسوی اوست، و انسان برترین آفریده و جانشین اوست.

#### ۵. غلبه ی صلاح

آخرین نقطه در این زمینه این است که از نظر اسلام و بینش اسلامی، جریان عالم به سمت حاکمیت حق و به سمت صلاح است، این برو و برگرد هم ندارد. همه ی انبیا و اولیا آمده اند تا انسان را به آن بزرگ راه اصلی ای سوق دهند که وقتی وارد آن شد، بدون هیچ گونه مانعی تمام استعدادهایش می تواند بروز کند. انبیا و اولیا این مردم گم‌گشته را مرتب از این کوه و کمر و دشت ها و کویر ها و جنگلها به سمت این راه

---

۱. دیدار دانش آموزان و دانشجویان ۱۳۷۴/۸/۱۰

۲. دیدار مسولان و کارگزاران نظام ۱۳۷۹/۹/۱۲

اصلی سوق دادند و هدایت کردند. هنوز بشریت به نقطه ی شروع آن صراط مستقیم نرسیده است؛ آن در زمان ولی عصر «أرواحنا فداء» محقق خواهد شد؛ لیکن همه ی این تلاش ها اصلاً بر اساس این بینش است که نهایت این عالم، نهایت غلبه ی صلاح است، ممکن است زود تر بشود، ممکن است دیر تر بشود، اما بروبرگرد ندارد. قطعاً در نهایت، صلاح بر فساد غلبه خواهد کرد، قوای خیر بر قوای شر غلبه می کنند.<sup>۱</sup>

## وظایف مبتنی بر مبانی انقلاب اسلامی

اولین وظیفه عبارت است:

اول، عبودیت و اطاعت از خداوند

دوم، هدف گرفتن تعالی انسان است؛ تعالی خود و دیگران.

سوم، ترجیح فلاح ورستگاری اخروی بر سود دنیوی درشرایطی است که باهم تعارض پیدا کنند؛

چهارم، اصل مجاهدت و تلاش و مبارزه است.

پنجمی و آخری، امید به پیروزی در همه ی شرایط است؛

این ها وظایف یک انسان یک عنوان فرد و وظایف یک مجموعه به عنوان حکومت است.

---

۱. دبدار مسولان و کارگزاران نظام ۱۳۷۹/۹/۱۲

## اهداف انقلاب اسلامی

جهاد یک ملت وقتی معنا یافته و درخشندگی و ماندگاری پیدا میکند که اهداف تعریف شده ی مبارزات آنها اهداف ارزشمند و والایی باشد. انقلاب اسلامی با اهداف مشخص و روشنی که همه ی آنها در متون اسلامی ریشه دارد، به وجود آمد. اسلام همچنین در پی ایجاد جامعه ای معنوی است. در نظام اسلامی، جامعه هم عادلانه اداره میشود، هم در درون خود جامعه ای عادلانه است، هم جامعه پیشرفته است، هم جامعه ای معنوی است؛ یعنی از معنویت سیراب است؛

بزرگترین خطر این نیست که ما از رفتن باز بمانیم، یا خسته شویم؛ بزرگترین خطر این است که چشم انداز ترسیم شده و هدفهای تعریف شده را گم کنیم و نبینیم.<sup>۱</sup>

## فرآیند تحقق اهداف اسلامی

یک فرصت استثنائی در اختیارمان قرار گرفته است تا بتوانیم اهداف الهی و اسلامی را در یک بخش مهم از جهان - که کشور بزرگ و عزیز ایران - است تحقق ببخشیم و آنها را پیاده کنیم.<sup>۲</sup>

مسئله فقط ایران نبود؛ ایران به عنوان یک الگو برای جوامع اسلامی در درجه ی اول و همه ی جوامع بشری در درجه ی بعد، مورد نظر بود. انقلاب میخواست به همه ی کسانی که در هر نقطه ای از دنیای اسلام هستند نشان بدهد که این الگو تحقق یافتنی و شدنی

---

۱. خطبه های نماز جمعه ی تهران در حرم امام خمینی (ره)، ۱۳۸۹/۰۳/۱۴

۲. دبدار مسئولان و کارگزاران نظام ۱۳۷۹/۰۹/۱۲

است؛ این هم نمونه‌اش.<sup>۱</sup> از بعد صدر اسلام تا امروز هم چنین فرصتی پیش نیامده است  
موقعیت بسیار استثنائی و بخصوصی است که باید این موقعیت را مغتنم بشماریم.<sup>۲</sup>

البته تحقق آرزوهای اسلامی یک کار بلند مدت و لزوماً تدریجی است.<sup>۳</sup> فرآیند تحقق  
هدفهای اسلامی، یک زنجیره مستمر و منطقی و یک فرآیند طولانی و دشوار برای  
رسیدن به این اهداف می باشد که شامل انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی،  
کشور اسلامی و تمدن اسلامی است.<sup>۴</sup>

## گام اول: انقلاب اسلامی

انقلاب اسلامی اولین قدم از مراحل فرآیند است که پر هیجان تر و پر سرو صداتر از  
همه مراحل دیگر بود.<sup>۵</sup>

انقلاب یعنی دگرگونی بنیادی که در آن پایه های غلطی بر چیده و پایه های درستی به  
جای آن گذاشته می شود که البته حتماً به معنای زد و خورد و شلوغ کاری و امثال اینها  
نیست.<sup>۶</sup>

---

۱. دیدار با اساتید و دانشجویان دانشگاههای شیراز ۱۳۸۷/۰۲/۱۴

۲. بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۷۹/۰۹/۱۲

۳. بیانات در دیدار با جمعی از روحانیون، ائمه جماعات و وعاظ مختلف کشور در آستانه ی ماه مبارک رمضان

۴. ۱۳۷۰/۱۲/۰۴

۵. بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۰/۰۹/۲۱

۶. بیانات در دیدار کارگزاران نظام ۱۳۸۰/۰۹/۲۱

۷. بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه ۱۳۹۰/۰۷/۲۴



## ارزیابی از مرحله انقلاب

با پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، اعتزاز و افتخار و مباهات به اسلام، در مسلمانان زنده شد.

اسلام، عزیز شد و مسلمان احساس کرد که اسلام مایه سربلندی اوست.<sup>۱</sup>

انقلاب اسلامی عزت را جایگزین تحقیری کرد که بیگانگان بر این ملت روا میداشتند؛ استقلال را جایگزین آن وابستگی تلخ و ذلت‌بار میکرد؛ ایستادگی و اقتدار را جایگزین آن تسلیم محض در مقابل بیگانگان کرد. انقلاب این حالت تسلیم‌پذیری را به حالت اقتدار و ایستادگی تبدیل کرد؛ آن وابستگی را به استقلال تبدیل کرد؛ آن حقارت را به عزت تبدیل کرد؛ آن حکومت مطلقه‌ی موروثی غیرمنطقی بی مبنا را به حکومت مردم‌سالاری تبدیل کرد. انقلاب بکل پایه‌های ویرانگر انسانی را که ارزشهای انسانی را ویران میکرد و در داخل کشور به وسیله‌ی رژیم طاغوت در طول سالهای متمادی بنا گذاشته شده بود، ویران کرد؛ پایه‌های جدیدی ساخت که هویت جدیدی برای کشور به وجود آورد.<sup>۲</sup>

انقلابی که در ایران اتفاق افتاد، تغییراتی را به وجود آورد که از لحاظ عمق و ژرفا تغییرات مهم و اساسی است. بر اساس این تغییرات است که میشود جامعه را پیش برد و تغییرات گسترده‌ای به وجود آورد. این پایه‌های اصلی، محکم گذاشته شد.<sup>۳</sup>

---

۱. بیانات در خطبه‌های نماز جمعه ۱۴/۱۱/۱۳۷۳

۲. بیانات در دیدار فرماندهان نیروی هوایی ارتش ۱۹/۱۱/۱۳۸۶

۳. خطبه‌های نماز جمعه تهران ۱۵/۱۱/۱۳۸۹

## گام دوم: نظام اسلامی

نظام اسلامی حلقه ی دوم از زنجیره ی منطقی فرآیند تحقق اهداف اسلامی است<sup>۱</sup> که بر پایه توحید، عدل و تکریم انسان استوار است.<sup>۲</sup> منظور از نظام اسلامی هویت کلی با تعریف مشخصی است که مردم آن را انتخاب کرده اند. نظام اسلامی یعنی طرح مهندسی و شکل کلی اسلامی را پیاده کردن، یعنی اسلامی شدن هندسه عمومی جامعه.<sup>۳</sup> این نظام با تعیین منبع تقنین و معیار و ملاک اجرا و چینش ارکان تصمیم گیری و حکومت در کشور شکل گرفت و با قانون اساسی تثبیت شده و پایه گذاری های اصولی آن انجام پذیرفت و منجر به اسلامی شدن هندسه ی عمومی جامعه گردید.<sup>۴</sup>

## گام سوم: دولت اسلامی

بعد از تحقق نظام اسلامی نوبت به تشکیل دولت اسلامی به معنای حقیقی یا به تعبیر روشن تر تشکیل مَش و روش دولت مردان به گونه ی اسلامی می رسد، منظور از دولت در اینجا معنای عام آن شامل مجموعه ی همه ی کارگزاران حکومت از قوای سه گانه، مسئولان کشور، رهبری و دیگران است. مسئولان و دولت مردان باید خودشان را با ضوابط و شرایطی که متعلق به یک مسئول دولت اسلامی است، تطبیق کنند، یا افرادی با این خصوصیت سر کار بیایند و یا اگر ناقصند خودشان را به سمت کمال در آن جهت حرکت دهند و پیش ببرند؛<sup>۵</sup>

---

۱. بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه ۱۳۹۰/۷/۲۴

۲. دیدار اعضای مجلس خبرگان ۱۳۸۸/۱۲/۰۶

۳. بیانات در جمع کارگزاران جمهوری اسلامی ۱۳۸۰/۹/۲۱

۴. بیانات در جمع کارگزاران جمهوری اسلامی ۱۳۸۰/۹/۲۱

۵. دیدار مسئولان و کارگزاران نظام ۱۳۷۹

معنای شعار دولت اسلامی این است که ما می خواهیم اعمال فردی، رفتار با مردم، رفتار بین کارگزاران و رفتار با نظام های بین المللی و نظام سلطه ی امروز جهانی را به معیارها و ضوابط اسلامی نزدیک تر کنیم، البته دولت اسلامی کامل به معنای واقعی کلمه، در زمان انسان کامل تشکیل خواهد شد، ما به قدر توان و تلاش خود می خواهیم مجموعه ی کارگزاران حکومت به نقطه ای برسند که با نصاب جمهوری اسلامی تطبیق کند.<sup>۱</sup>

## ۱. ضرورت دولت اسلامی

پیغمبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: «لَا تُصْلَحُ عَوَامُ هَذِهِ الْأُمَّةِ إِلَّا بِخَوَاصِهَا»

اصلاح توده ی مردم به اصلاح زبندگان و نخبگان هر کشور و جامعه بستگی دارد از پیغمبر پرسیدند زبندگان چه کسانی هستند؟ فرمود: «خواص امتی العلماء والأُمراء»؛ دانشمندان، روشنفکران، آگاهان، اُمرا و زمامداران، خواص و نخبگان امتند.<sup>۲</sup>

ابتدا می بایست کارگزاران اسلامی شوند؛ آن وقت عمل آنها مردم را مسلمان واقعی خواهد کرد و کشور، اسلامی خواهد شد. البته شیطان نمی میرد؛ همیشه عده ای، جریانی، و مجموعه هایی هستند که تسلیم شیطان بشوند؛ اما شکل کلی، اسلامی خواهد شد.<sup>۳</sup> این مرحله سوم است و ما الان در این مرحله قرار گرفته ایم. این مشکل تر از مراحل قبلی یعنی انقلاب و نظام اسلامی است.<sup>۴</sup> ما یک نظام اسلامی را طراحی و پایه ریزی کردیم اما نمی توانیم ادعا کنیم که یک دولت اسلامی هستیم؛<sup>۵</sup> هنوز ادعا نداریم که دولت ما یک دولت اسلامی به معنای حقیقی و کامل کلمه است.<sup>۶</sup>

---

۱. دیدار اعضای هیئت دولت ۱۷/۷/۱۳۸۴

۲. دیدار مسئولان و کارگزاران نظام در سالروز عید سعید مبعث ۱۳۸۲

۳. دیدار اعضای هیئت دولت سال ۱۳۸۴

۴. دیدار با کارگزاران نظام ۱۳۸۰

۵. دیدار با کارگزاران نظام ۱۳۷۹

۶. دیدار رئیس جمهور و اعضای هیأت دولت ۱۳۹۲/۰۶/۰۶

البته تلاش و اقدام برای تشکیل دولت اسلامی از روز اول شروع شد؛ منتها افت و خیز و پیشرفت و عقبگرد داشته؛ در جاهایی موفق بودیم و در برهه ای موفق نبودیم. بعضی در وسط راه دچار لغزش شده و بعضی در اصل هدف مردد گشته اند؛ بعضی نتوانستند خود را نگه دارند و دل بسته ی به رفتارهای طاغوتی شدند.<sup>۱</sup>

## ۲. خصوصیات کارگزاران دولت اسلامی

کارگزاران حکومت اسلامی باید از لحاظ ایمانی به سمت نمونه شدن پیش بروند و الگوی اسلامی متدین انقلابی مسلط بر نفس و عامل برای خدا باشند. این لازمه ی حکومت اسلامی است و حکومت اسلامی با داشتن این گونه افراد، پایدار خواهد شد و استمرار خواهد یافت.<sup>۲</sup>

دولت مردان اسلامی به دو دلیل بیشتر به تقوا احتیاج دارند؛ دلیل اول این که بی تقوایی کارگزاران موجب بروز ضایعه برای اسلام است و دلیل دوم این که حرکت و موفقیت نظام اسلامی، فقط به برکت تقوا امکان پذیر است. نظام حق، بی تقوا پیش نمی رود. البته در نظامهای باطل هم برای پیشروی جامعه، تقییدات و پابندی هایی به یک سری اصول لازم است؛ اما تقوا به معنای طهارت و پاکی و پرهیزگاری و رعایت حال همه ی ارزشها که در یک جامعه ی ارزشی و مکتبی و اسلامی لازم است در جبهه ی باطل لازم نیست.<sup>۳</sup>

کارگزار اسلامی نباید به دنبال استعلاء و سلطه جویی و برتری جویی بر مردم باشید، «تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا» (سوره قصص-آیه ۸۳)

---

۱. دیدار اعضای هیئت دولت سال ۱۳۸۴ و بیانات در جمع کارگزاران نظام جمهوری اسلامی - ۱۳۸۰ و دیدار مسئولان و

کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران سال ۱۳۷۹ و دیدار رئیس جمهور و اعضای هیئت دولت ۱۳۹۲/۷/۶

۲. دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۶۹

۳. دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۰

این کار، سخت است؛ اما ممکن و لازم است. سلطه‌جویی، آفتی است که قدرتمداران عالم را همیشه تهدید کرده و بسیاری را لغزانده است. از امیرالمؤمنین «علیه‌الصلاة و السلام» نقل شده است که فرمود: «نزلت هذه الآية في اهل العدل و التواضع من الولاة و اهل القدرة من الناس»؛ این آیه اصلاً برای قدرتمندان، ولّات و مسؤولان است؛ از رؤسای سطح بالا گرفته تا مدیریتهای میانی و تا هر جا که حوزه ی قدرتی وجود دارد.<sup>۱</sup>

آفت کار ما این است که از حوزه اقتدار برای سلطه‌جویی، زورگویی و افزون‌طلبی استفاده کنیم؛ این خطر بزرگی است. انتهای آیه می‌فرماید: «والعاقبة للمتقين». بعضی این عاقبت را «آخرت» گفته‌اند؛ بعضی هم احتمال داده‌اند دنیا را نیز شامل شود که به نظر ما هم همین‌طور است. عاقبت، متعلق به متّقین است. فرجام نیک دنیوی و آخروی متعلّق به کسانی است که اهل تقوا و پرهیزکاری باشند.<sup>۲</sup> مسئولین و کارگزاران نظام اسلامی باید برای تحمل سختی‌ها و تلخی‌های کار منتظر اجر و پاداش الهی باشند و همیشه در ناکامی‌ها خود را در درجه ی اول مخاطب قرار دهند؛ «ما اصابك من حسنة فمن الله و ما اصابك من سيئة فمن نفسك». امیرمؤمنان «علیه السلام» می‌فرماید: «انصف الله و انصف الناس من نفسك و من خاصه اهلك و من لك فيه هوى من رعيتك»، داد مردم را از خودت بگیر، معنای این جمله این است که کارگزاران دولت اسلامی باید در مقابل خدا احساس مسئولیت کامل کنند و خود را در قبال تکلیف الهی محکوم نمایند.<sup>۳</sup>

وقتی برای کارگزار اسلامی معلوم شد کاری غلط است، روی آن پافشاری و لجاجت نمی‌کند؛ «او اللجاجة فيها اذا تنكرت». <sup>۴</sup> امیرمؤمنان «علیه السلام» با تاکید و مبالغه می‌فرماید مبادا دولتمردان اسلامی چنین فکری کنند و بگویند که چون در این کار به من

---

۱. دیدار مسئولان و کارگزاران نظام ۱۳۸۲

۲. دیدار با مسئولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۸۲/۰۵/۱۵

۳. دیدار اعضای هیئت دولت - ۱۳۸۴

۴. دیدار اعضای هیئت دولت - ۱۳۸۴

مسئولیتی سپرده شده من باید دستور بدهم و دیگران از من اطاعت کنند؛ « ولا تقولن إننی مومر آمر فاطاع».<sup>۱</sup>

مستولان و کارگزاران دولت اسلامی باید باور به قدرت و سنت های الهی داشته باشند<sup>۲</sup> و خود را از انقلاب طلبکار ندانند، «يَمُنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُوا عَلَيَّ إِلَّا مَعَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ إِنَّ هَذَا كَمِ لِلْإِيمَانِ» «سوره حجرات-آیه ۱۷».<sup>۳</sup>

### ۳. رفتار اجتماعی و ارتباط مستولان با مردم

مستولان نظام اسلامی وظیفه دارند که ولایت الهی و اسلامی را در جامعه، در شکل پر جاذبه ی آن، برای انسانهای مشتاق و محروم، هرچه بیشتر تحقق ببخشند. قدم اول در این راه این است که از راه مردم جدا نشوند.<sup>۴</sup>

دستگاه مدیریت و حاکمیت جامعه اسلامی متکی به مردم ، جزو مردم، همراه با مردم، متصل به مردم به تمام معنای اتصال هستند و جدا نیستند.<sup>۵</sup> ما در چهار چوب اسلام و با هدایت اسلام و نگاه اسلامی، به مردم تکیه میکنیم و با مردم و برای مردم حرکت می کنیم.<sup>۶</sup> بهترین چیزی که ممکن است بتواند برای تصحیح اخلاق و روش و منش مستولان ملاک قرار گیرد مردم سالاری دینی است.<sup>۷</sup>

---

۱. دیدار اعضاء دولت ۱۳۸۸

۲. دیدار اعضاء دولت ۱۳۸۸

۳. دیدار با مستولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۶۹

۴. دیدار مستولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ، به مناسبت عید سعید غدیر ۱۳۶۹

۵. دیدار مستولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ، به مناسبت عید سعید غدیر ۱۳۶۹

۶. دیدار با رئیس جمهور و اعضاء هیئت دولت ۱۳۸۳

۷. دیدار مستولان و کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ایران ۱۳۷۹

#### ۴. رفتار مسئولان با مسئولان دیگر

مسئولان نظام اسلامی باید نعمت وحدت و اتفاق و همدلی را - که خدای متعال ارزانی داشته - برای خود حفظ کنند و آن را به خطر نیندازند: «وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا» (سوره آل عمران-آیه ۱۰۳). اولین اثر اتحاد این است که انسان احساس قدرت می کند و در مقابل، اولین اثر تفرق این است که باطن انسان را تهی می کند و طراوت و نشاط یک انسان و یک ملت را از آنها می گیرد: «وَتَذْهَبُ رُيْحُكُمْ» (سوره انفال-آیه ۴۶).<sup>۱</sup> دولت مردان باید به سمت اتحاد حقیقی در زیر سایه ی احکام الهی حرکت کنند، آن اتحادی که شرطش ایمان واحد، عشق واحد و هدف واحد است. این اتحاد، با اختلاف نژاد و اختلاف رنگ و پوست هم می سازد، چه برسد با اختلاف مذاق سیاسی.<sup>۲</sup>

#### ۵. رفتار مسئولان با نظام های بین الملل

عرصه ی دیپلماسی عرصه ی همآوردی و مقابله است، چون منافع کشورها و ملتها با یکدیگر اصطکاک و تصادم پیدا میکند و این تصادمها در موارد زیادی خودش را در میدان دیپلماسی نشان می دهد. لیکن برای کسانی که نماینده ی یک نظام الهی و معنوی هستند مسئله فراتر از این است. نظام اسلامی اگر هیچ کاری با هیچیک از قدرتها و دولتهای مستکبر دنیا نداشته باشد، آنها با او کار دارند، چون طبیعت این نظام، طبیعت مقابله با استکبار و ظلم و تجاوز است.<sup>۳</sup> در سیاست خارجی، وارونه جلوه دادن اهداف اساسی به هیچ وجه قابل قبول نیست، این اهداف گاهی با صدای بلند اعلام می شود و گاهی نه، اما هیچ گاه نباید آن را انکار کرد.<sup>۴</sup>

۱. دیدار کارگزاران نظام جمهوری اسلامی به مناسبت عید سعید فطر ۱۳۸۰

۲. دیدار کارگزاران نظام به مناسبت بعثت پیامبر اکرم (ص) ۱۳۷۸

۳. دیدار سفرا و روسای نمایندگی های سیاسی ایران در خارج از کشور ۱۳۹۰/۱۰/۷

۴. بیانات در دیدار جمعی از مسئولان وزارت امور خارجه ۱۳۸۳/۰۵/۲۵

حرکت در جبهه ی ظریفِ خطیرِ بسیار موثرِ دیپلماسی، باید حرکتی با توجه به آرمانها باشد. این خطاست که خیال شود اگر به مبانی ارزشی پایبند بمانیم، در عالم دیپلماسی عقب میمانیم.<sup>۱</sup>

اگر دولتمردان در سیاست خارجی دارای درون مستحکم نبوده و پایه های تقوا را در دل و در جان خود و به تبع آنها در اعمالشان مستحکم نکنند، نخواهند توانست هر عقیده ای و سیاستی را که قبول دارند بدرستی محقق کنند بلکه گاهی انحرافات درونی، دید را نسبت به مسائل عوض کرده و ایمان و عقیده را تغییر می دهد.<sup>۲</sup>

نظام اسلامی به اسم اسلام قانع نیست که اسلام لیبرال داشته باشیم تا ارزشهای غربی و ارزشهای امریکایی را ترویج کند و از روشهای آنها استفاده کند و با آنها در بخش های مختلف هم رنگ و هم صدا شود و احیاناً دعای ندبه ای هم بخواند. همچنین اسلام متحجر طالبانی را هم قبول ندارد بلکه بین این دو، صراط مستقیم خودمان را انتخاب کرده و پیش می رود. اساس دیپلماسی ما بر روی این پایه ها استوار است و ما به دنبال چنین اسلامی هستیم. نظام اسلامی با کسانی که معتقدند معادلات حاکم بر جهان را بکلی باید کنار گذاشت، موافق نبوده و در عین حال با کسانی هم که معتقدند باید یکسره در چهار چوب این معادلات کار کرد، همراه نیست؛ این معادلات تجزیه ناپذیر نیستند و می شود عناصر جدیدی را به آنها وارد کرد و عناصری را هم نادیده گرفت و حذف کرد. نهضت جهانی اسلام یک شخص نیست که ترورش کنند، یک سازمان نیست که منحلش کنند، یک دولت نیست که منزوی اش کنند، بلکه یک پدیده ی فرهنگی وتوده ای و عمومی است. نفس اعلام مواضع اسلامی در دنیای اسلام، اعتبار ما را افزایش

---

۱. بیانات در دیدار سفرا و روسای نمایندگی های سیاسی ایران در خارج از کشور ۱۳۹۰/۱۰/۷

۲. بیانات در دیدار جمعی از مسئولان وزارت خارجه ۱۳۸۳/۰۵/۲۵



می دهد و برای ما امتیاز است و نشان دهنده ی عمق استراتژیک ما و کمک کننده ی ماست.<sup>۱</sup>

## گام چهارم: جامعه اسلامی

تعهد دولت اسلامی، تحقق جامعه ی اسلامی یعنی مرحله تالو و تشعشع نظام اسلامی است؛<sup>۲</sup> جامعه ای که در آن آرمانها و آرزوهای بزرگی که اسلام برای بشر ترسیم کرده است، تحقق پیدا کند.<sup>۳</sup>

مهمترین مسئولیت این جامعه رسیدن انسانها به کمال معنوی و الهی است: « مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ » (سوره ذاریات- آیه ۵۶؛ اینکه «لِيعْبُدُونِ» را به «لِيعْرِفُونِ» معنا کرده اند، به این مفهوم نیست که (عَبَدَ) به معنای (عَرَفَ) است، بلکه یعنی عبادت بدون معرفت امکان ندارد. بنابراین جامعه ای که به عبودیت خدا میرسد، یعنی به معرفت کامل خدا می رسد، تَخَلَّقَ به اخلاق الله پیدا می کند، این نهایت کمال انسانی است. هدف قبل از این هدف نهایی، ایجاد جامعه ی اسلامی است که هدف بسیار والائی است. وقتی یک چنین جامعه ای به وجود آمد، زمینه برای ایجاد امت اسلامی یعنی گسترش این جامعه هم به وجود خواهد آمد.<sup>۴</sup>

هدف عبارت است از ساختن کشوری که بتواند در دنیا الگو باشد: « لَتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ » (سوره مبارکه بقره - آیه ۱۴۳) جامعه ای آنچنان بالا که بتواند ناظر بر همه ی عالم و بر همه ی روش ها، تمدن ها و مدنیتها باشد.<sup>۵</sup>

۱. بیانات در دیدار جمعی از مسئولان وزارت خارجه ۱۳۸۳/۰۵/۲۵

۲. بیانات در جمع کارگزاران نظام جمهوری اسلامی ۱۳۸۰/۰۹/۲۱

۳. بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه ۱۳۹۰/۰۷/۲۴

۴. بیانات در دیدار دانشجویان کرمانشاه ۱۳۹۰/۰۷/ ۲۴

۵. بیانات در دیدار گروه کثیری از پاسداران، جانبازان، دانشجویان و دانش آموزان ۱۳۷۹/۰۸/۱۱

هدف از همه ی مبارزاتی که ملت ایران به رهبری امام بزرگوار انجام داد تا انقلاب اسلامی به پیروزی رسید و همه ی تلاش هایی که بعد از پیروزی انقلاب در این کشور انجام شد، باز تولید و تأمین حیات طیبه ی اسلامی برای کشورمان و ایجاد الگویی برای دنیای اسلام و در نهایت تحقق آن برای بشریت است.<sup>۱</sup>

تلاش همه ی دلسوزان بشر و راهنمایان بزرگ انسان و انبیای عظام و اولیا و مجاهدان فی سبیل الله در طول تاریخ، این بوده است که این حیاط طیبه را برای بشر به وجود آورند. از طرف دیگر، سعی همه ی دشمنان انسان و شیاطین و طواغیت آن بوده است که بشر را از این حیات طیبه دور کنند. لذا عنصر ایمان و دشمنی با شیطانها و طاغوتها، از اجزای اصلی دعوت همه ی پیامبران بوده و عمل پیامبر اسلام «صلی الله علیه و آله و سلم» هم بر این نکته قرار داشته است.<sup>۲</sup>

### طبق نظر اسلام چه جامعه ای باید ساخت؟

جامعه ای اسلامی جامعه ای است که در آن عدل و داد باشد، آزادی اندیشه باشد، رشد استعدادها باشد، اخلاق حسنه در روابط اجتماعی حاکم باشد، فساد و تبعیض نباشد، جامعه ای که همه اجتماع بر پایه علم بنا شود، جامعه ای که مشعل و پرچم برای همه ملتها است؛ «و تکنونوا شهدا علی الناس» «سوره حج - آیه ۷۸».<sup>۳</sup>

---

۱. سخنرانی در دیدار با گروه های مختلف مردم و میهمانان خارجی شرکت کننده در مراسم دهه ی فجر و کنفرانس

اندیشه ی اسلامی ۱۳۷۱/۱۲

۲. سخنرانی در دیدار با گروه های مختلف مردم و میهمانان خارجی شرکت کننده در مراسم دهه ی فجر و کنفرانس اندیشه ی

اسلامی ۱۳۷۱/۱۲

۳. دیدار خانواده های شهدا ۸۶/۳/۳

## گام پنجم: تمدن اسلامی

هدف ملت ایران ایجاد تمدن نوین اسلامی است.<sup>۱</sup> جامعه ما باید یک حرکت اساسی را به عنوان متمم اصلی انقلاب انجام دهد که دارای دو مرحله است: یکی استقرار نظام و گسترش اخلاق اسلامی در جامعه (شامل چهار مرحله انقلاب، نظام، دولت و جامعه اسلامی) و دومی انتقال این ارزشها به دنیا (تمدن اسلامی)، آن روزی این انتقال انجام خواهد شد که قبلاً خودمان آموخته باشیم و عمل کرده باشیم.<sup>۲</sup>

تمدن اسلامی یعنی تمدنی که انسان میتواند در آن به غایت مطلوبی که خداوند متعال، انسان را برای آن غایت خلق کرده، برسد.<sup>۳</sup> دنیایی با تعلیمات ارزشمند پیامبران الهی، دنیایی است که در آن آبادی، رفاه و اقتدار سیاسی و تعالی معنوی با هم وجود دارد و انسان ها در کنار هم احساس امنیت و اطمینان می کنند و انسانیت در آن شکوفا می شود.<sup>۴</sup>

### ۱. بخشهای تمدن نوین اسلامی

این تمدن نوین دو بخش دارد: یکی بخش ابزاری و دیگری بخش متنی، اصلی و اساسی.

بخش ابزاری عبارت است از همین پیشرفتهای کشور: علم، صنعت، سیاست، اعتبار بین المللی و... اینها وسیله است ولی بخش حقیقی، همان متن زندگی ماست یعنی سبک زندگی مثل خانواده، سبک ازدواج، نوع مسکن، پوشش، تفریحات، رفتار ما در دانشگاه، جامعه، رفتار ما با رئیس، مرئوس و ... که اینها بخش اصلی تمدن ماست، پیشرفت ما

---

۱. دیدار دانشجویان کرمانشاه ۹۰/۷/۲۴

۲. دیدار کارگزاران نظام ۷۵/۹/۱۹

۳. دیدار اعضای خبرگان ۹۲/۷/۱۴

۴. دیدار شرکت کنندگان مانور طریق القدس ۷۶/۲/۳

در بخش اول متوقف بر پیشرفت در بخش دوم است و اصل قضیه این است که این بخش اصلی تمدن و متن زندگی اصلاح شود.<sup>۱</sup>

## ۲. لوازم تمدن نوین اسلامی

**الف. ایمان به مکتب:** این ایمان تعیین کننده سبک زندگی خواهد بود، زیرا سبک زندگی ما تابع تفسیر ما از زندگی است، حالا این میتواند لیبرالیسم، کمونیسم و یا ... باشد و یا میتواند اسلام ناب باشد.

**ب. پرهیز از تقلید:** برای ساختن بخش حقیقی باید به شدت از تقلید کسانی که میخواهند روشهای خود را به ملل تحمیل کنند، پرهیز کرد.<sup>۲</sup>

## موانع انقلاب اسلامی

### ۱. لازمه ی هدفهای بزرگ

چشم انداز حرکت ملت ایران چشم انداز بسیار روشنی است.<sup>۳</sup> نظام مقدس جمهوری اسلامی این مکان را پیدا خواهد کرد که پایه های تمدن را در این کشور؛ بلکه در همه ی کشورهای اسلامی و جوامع اسلامی مستحکم کند.<sup>۴</sup>

اما این راه، مثل همه ی راه های مهم که به سمت هدفهای بزرگ کشیده شده است، چالشهایی هم دارد، موانعی هم دارد؛ این موانع را باید بشناسیم تا بتوانیم از آنها عبور

---

۱. دیدار جوانان خراسان شمالی ۹۱/۷/۲۳

۲. دیدار جوانان خراسان شمالی ۹۱/۷/۲۳

۳. بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام به مناسبت عید سعیدغدیر ۱۳۷۶

۴. بیانات در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام به مناسبت عید سعیدغدیر ۱۳۷۶

کنیم. اگر مانع را نشناختیم، عبور از مانع دشوار و یا حتی غیر ممکن خواهد شد.<sup>۱</sup> ما در خلأ زندگی نمی‌کنیم، یقیناً اگر مزاحم‌هائی وجود نداشت، رسیدن به این اهداف زمان زیادی نمی‌خواست اساساً همین وجود مانع است که به تلاش انسان معنا و حقیقت معنوی میبخشد؛ اگر مانع نبود، جهاد معنی نداشت.<sup>۲</sup>

موانع جزو سنت‌های الهی است. وجود این موانع تصادفی نیست. اینها سنت الهی است؛ یعنی تلاش و حرکت با مانع مواجه است، وَاَلَا جِهَادٌ مَعْنًا نَمِیْدَاسْت: «وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيَاطِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا» (سوره‌انعام-آیه ۱۱۲)؛ در همه‌ی دعوت‌های انبیاء، دشمنان و موانع از جن و انس وجود داشتند. در آیه‌ی دیگر: «وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرِيَةٍ أَكَابِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَ مَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ» (سوره‌انعام-آیه ۱۲۳). در درون جوامع، طبقاتی که وجود آنها مایه‌ی فساد، مایه‌ی مکر بوده است؛ اینها جزو سنت‌هاست. یعنی هرگز انبیاء نگفتند ما آن‌وقتی که جاده صاف است وارد میدان می‌شویم؛ نه، در همین فضا و صحنه‌ی بشدت درگیر و دشوار، آنها وارد شدند؛ مثل جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی. اما متقابلاً سنت الهی هم این است که اگر حرکت نبوی، حرکت الهی که مصداقش انقلاب اسلامی است، به کار خود ادامه بدهد و دنبالگیری کند، بر همه‌ی این موانع فائق خواهد آمد؛ این هم سنت الهی است. در سوره‌ی مبارکه‌ی فتح آمده است: «وَلَوْ فَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوَلَّوْا الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا» (آیه ۲۲). «سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا» (آیه ۲۳)؛ اگر بایستید، اگر استقامت کنید، اگر هدف را گم نکنید، اگر تلاش را متوقف نکنید، بدون تردید غلبه در این عرصه با شماست.<sup>۳</sup> «مَنْ كَانَ لِلَّهِ كَانَ اللَّهُ لَهُ»، هر

۱. بیانات در مراسم بیست و پنجمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه‌الله) ۱۳۹۳

۲. بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز ۱۳۸۷/۰۲/۱۴

۳. بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز ۱۳۸۷/۰۲/۱۴

کس برای خدا کار کند، خدا هم تمام امکانات و علم و قدرت خودش و سستهای آفرینش را در خدمت او قرار خواهد داد. «وَكَيِّنَ لِلَّهِ مَنْ يَنْصُرُهُ» (آیه حج-۴۰).<sup>۱</sup>

## ۲. دسته بندی موانع و دشمن

انقلاب اسلامی در مسیر حرکت خود با دو نوع موانع مواجهه داشت؛ موانع درونی و موانع بیرونی.<sup>۲</sup> باید نقش عوامل درونی و بیرونی، هر دو ملاحظه بشود؛ افراط در عمده کردن هر کدام از این عوامل و غفلت از عامل دیگر خطاست.<sup>۳</sup>

### الف) دشمن بیرونی کیست؟

دشمن بیرونی اهداف انقلاب اسلامی عبارت است از نظام سلطه‌ی بین‌المللی؛ یعنی همان چیزی که به او می‌گوئیم استکبار جهانی. استکبار جهانی و نظام سلطه، دنیا را به سلطه‌گران و سلطه‌پذیران تقسیم میکند. امروز مظهر این دشمنی عبارت است از شبکه‌ی صهیونیسم جهانی و دولت کنونی ایالات متحده‌ی امریکا.<sup>۴</sup>

انقلاب اسلامی یکی از تحولات عظیمی است که نام و حقیقت و روح اسلام عنصر اصلی این انقلاب است؛ لذا همیشه زنده است. البته انقلاب زنده است و به همین دلیل دشمن هم دارد. همچنان‌که پیروزی انقلاب و ولادت آن با مقاومت دشمنان روبه‌رو شد، تداوم انقلاب، برپا ماندن و اثربخش شدن آن هم با دشمن و دشمنیها مواجه است.<sup>۵</sup>

دشمنان بیرونی با ایران اسلامی که در حال تبدیل شدن به یک الگو در دنیای اسلام است، مخالف هستند زیرا می‌دانند که اگر جمهوری اسلامی بتواند مسائل زندگی و

---

۱. بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در همایش آسیب‌شناسی انقلاب ۱۳۷۷/۱۲/۱۵

۲. بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های شیراز، ۱۳۸۷

۳. بیانات در دیدار شرکت‌کنندگان در همایش آسیب‌شناسی انقلاب ۱۳۷۷

۴. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۰۱/۰۱

۵. بیانات در دیدار مردم قم ۱۳۸۱/۱۰/۱۹

مادی و گره های گوناگون را برطرف کند و به زندگی مردم رونق و شکوفایی بخشد، آنگاه مسلمانها گرم و گیراتر به سمت این الگو حرکت می کنند. لذا مرتب مانع ایجاد می کنند.<sup>۱</sup> همه کسانی که به نحوی از انقلاب یا از هدفهای انقلاب مضطر می شدند، جلوی انقلاب ایستادند. از امنیت، عدالت، نفی حاکمیت طاغوت، سلطه ی بیگانه و استبداد یک عده ای متضرر می شوند. این ها همه در مقابل انقلاب صف کشیده اند. انحصار طلبان جهانی از یک طرف، توطئه های ابرقدرتها از یک طرف، دست اغواگر تبلیغاتی و سیاسی و اقتصادی آن ابرقدرتی که دستش از ایران با انقلاب اسلامی کوتاه شده بود از یک طرف، همه در مقابل این حرکت عظیم ملت ایران ایستادند.<sup>۲</sup>

برنامه های اصلی استکبار جهانی علیه ملت ایران در سه محور مهم، خلاصه می شود:

جنگ روانی، جنگ اقتصادی و سوم، مقابله با پیشرفت و اقتدار علمی.

هدف جنگ روانی، مرعوب کردن است. توده عظیم مردم که مرعوب نمی شوند، پس چه کسی هدف این برنامه است؟ هدف ایجاد رُعب در دل مسئولان، شخصیت های سیاسی و نخبگان و تضعیف اعتماد ملت به آنهاست.<sup>۳</sup> در مورد مردم علاوه بر جدا کردن از نظام، به دنبال جداکردنشان از بینات و اصول دین و واضحات احکام و شریعت اسلامی هستند.<sup>۴</sup>

یک بخش از جنگ روانی دشمن، دامن زدن به اختلافات در داخل کشور و ترویج و تبلیغ اختلافات قومی، مذهبی، جناحی و صنفی است و ثانیاً بین ملت ایران و ملت های دیگر مسلمان اختلاف می اندازند. جنگ اقتصادی برای در تنگنا قرار دادن ملت ایران

۱. بیانات در اجتماع بزرگ زائران ومجاوران حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام ۱۳۸۰

۲. بیانات در دیدار اساتید ودانشجویان دانشگاه شیراز ۱۳۸۷

۳. بیانات در اجتماع بزرگ زائران ومجاوران حرم رضوی ۱۳۸۶

۴. بیانات در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۱۳۸۹

از لحاظ اقتصادی است و در مورد مقابله با پیشرفت علمی هم یک نمونه ی مهمش، مسئله ی انرژی هسته ای است.<sup>۱</sup>

## ب) دشمن درونی چیست؟

دشمن درونی خصلت های بدی است که ممکن است ما در خودمان داشته باشیم،<sup>۲</sup> دشمن اول در درون خود ماست؛<sup>۳</sup> یعنی مواردی که در درون خود ما انقلابیون و ما مومنین است؛ این ها کم نیست بلکه زیاد است.<sup>۴</sup> خطرناکتر از همه دشمن ها هم همین است و در درون ما هم وجود دارد. پیغمبر با این دشمن هم سخت مبارزه کرد؛ به وسیله ی تربیت و تزکیه و تعلیم و هشدار دادن. لذا وقتی که مردم با آن همه زحمت از جنگ برگشتند، پیغمبر فرمود شما از جهاد کوچک تر برگشتید، حالا مشغول جهاد بزرگتر شوید. اگر قرآن میفرماید: «الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ» «سوره مائده-آیه ۵۲»، اینها منافقین نیستند؛ البته عده ای از منافقین هم جزو «الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ» اند، اما هر کسی که «الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ» است - یعنی در دل، بیماری دارد - جزو منافقین نیست؛ بلکه حتی گاهی مؤمن است. این مرض یعنی چه؟ یعنی ضعفهای اخلاقی، شخصیتی، هوسرانی و میل به خودخواهی های گوناگون؛ که اگر جلویش را نگیری و با آنها مبارزه نکنی، ایمان را از تو خواهد گرفت و تو را از درون پوک خواهد کرد. وقتی ایمان را از تو گرفت، دل تو بی ایمان و ظاهر تو با ایمان است؛ آن وقت اسم چنین کسی منافق است. «ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ أَصَاوُوا السُّوْأَى أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ» «سوره روم -آیه ۱۰»؛ خطر بزرگ برای جامعه اسلامی این است؛ هر جا هم که شما در تاریخ میبینید جامعه اسلامی منحرف شده، از این جا منحرف شده است. ممکن است دشمن خارجی بیاید، سرکوب کند،

۱. بیانات در دیدار اجتماع بزرگ زائران مجاوران حرک رضوی سال ۱۳۸۶

۲. بیانات در دیدار اجتماع بزرگ زائران مجاوران حرک رضوی سال ۱۳۸۶

۳. بیانات در دیدار مردم قم ۱۹ / ۱۳۸۱/۱۰

۴. بیانات در اجتماع بزرگ زائران ومجاوران حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام ۱۳۸۰



شکست دهد و تار و مار کند؛ اما نمیتواند نابود کند بالاخره ایمان میماند و در جایی سر بلند میکند و سبز میشود. اما آنجایی که این لشکر دشمن درونی به انسان حمله کرد و درون انسان را تهی و خالی نمود، راه منحرف خواهد شد. هر جا انحراف وجود دارد، منشأش این است.<sup>۱</sup>

### بعضی مصادیق دشمن درونی

آن چیزهایی که در درون خود ما انسان ها وجود دارد؛ موانع درونی، ضعفهاست؛ ضعف های فکری است، ضعف های عقلانی است، راحت طلبی است، آسان گرایی و آسان پنداری است؛ گریز از چالش به عنوان عافیت طلبی است.<sup>۲</sup>

غفلت گرایی، تنبلی گرایی، تمایل به مال دنیا و منطقه های انحصاری زندگی. آلوده شدن به شهوات، حرص به دنیا، دل بسته به منافع فردی، مرعوب دشمنان بیرونی شدن، مأیوس شدن از وعده ی الهی و تحقق آرمانهای الهی، دشمنان درونی ما هستند.<sup>۳</sup>

چالش درونی برای ملت ما عبارت است از اینکه روحیه و جهت نهضت امام بزرگوار را از نظر دور بداریم، فراموش کنیم و آن را از دست بدهیم؛ این بزرگترین خطر است.<sup>۴</sup>

### لزوم مبارزه با دشمن درونی

اگر ملتی این بیماری ها را داشته باشد، پیشرفتش ممکن نیست و اگر این دشمن ها را در درون خود و فرهنگ عمومی جامعه از کار کار بیندازد، دشمن بیرونی هم نمی تواند به او صدمه و لطمه ای برساند.<sup>۵</sup>

---

۱. بیانات در خطبه های نماز جمعه ی تهران ۱۳۸۰/۰۲/۲۸

۲. بیانات در دیدار اساتید و دانشجویان دانشگاه های شیراز ۱۳۸۷/۰۲/۱۴

۳. بیانات در دیدار مردم قم ۱۳۸۱/۱۰/۱۹

۴. بیانات در مراسم بیست و پنجمین سالگرد رحلت امام خمینی (رحمه الله) ۱۳۹۳/۰۳/۱۴

۵. بیانات در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی ۱۳۸۶/۰۱/۰۱

همه ی همت انبیاء و اولیاء و اوصیا و صالحین و صدیقین، این بوده است که انسان، دشمن درونی خود را که نفس اماره اوست، کشف کند و از آن بپرهیزد.<sup>۱</sup>

### ۳. نسبت بین دو مانع در نظام چالش های فرآیند تحقق اهداف انقلاب اسلامی

دشمن درونی از دشمن بیرونی خطر ناک تر هم هست،<sup>۲</sup> اگر آسیبهای درونی علاج شود، آسیبهای بیرونی، مشکلی به وجود نخواهد آورد.<sup>۳</sup> همه کسانی که در جبهه ی عظیم مثل جبهه ی انقلاب اسلامی به دشمن پشت کرده و فرار میکنند، اوّل در جبهه ی دل خود شکست می خورند. یا مرعوب می شوند یا مجذوب جلوه های دنیا یا آلوده به شهوات می گردند یا پول و مقام آنها را فریب می دهد و یا چهره ی چاپلوس دشمن دچار گمراهیشان می کند. انسان اول در دل خود شکست می خورد و هزیمت می کند، بعد هزیمت او در جبهه ی بیرونی آشکار می شود.<sup>۴</sup>

## سخن پایانی

برای تحقق این هدف (کشور اسلامی)، در درجه اول یک حرکت انقلابی برای از بین بردن بنای ضایع، پوسیده و کج و بدبینان رژیم های استبدادی لازم بود که توسط ملت با کمال قدرت و موفقیت کامل انجام شد. حرکت بعدی ایجاد نظام اسلامی یعنی ترتیب اداره ی کشور بر اساس اسلام بود که با تنظیم قانون اساسی و آرایش و چینش سیاسی به وجود آمد. مردم سالاری دینی حاکم گردیده شد که مردم در آن همه ی مسئولان کشور را مستقیم یا غیر مستقیم انتخاب کنند، لیکن تحقق موفقیت آمیز این مرحله هم کافی نبود. برای اینکه مقصود کشور اسلامی به طور کامل محقق شود، احتیاج است که

---

۱. بیانات در خطبه های نماز عید فطر ۱۳۷۳/۱۲/۱۱

۲. بیانات در دیدار مردم قم ۱۳۸۱

۳. بیانات در دیدار شرکت کنندگان در همایش آسیب شناسی انقلاب ۱۳۷۷

۴. بیانات در دیدار مردم قم ۱۳۸۱

دستگاه حاکمه ی کشور در عمل، سازماندهی و چگونگی رفتار خود، به طور کامل اسلامی عمل کنند.<sup>۱</sup> من چند سال قبل عرض کردم که مرحله ی بعد از نظام اسلامی، دولت اسلامی است؛ این مرحله ی سوم است؛ ما الان در این مرحله قرار گرفته ایم و اولین و مهمترین کاری که پیش روی ما قرار دارد، تحول معنوی و روحی است، هر کجا قرار داریم، اولین و مهمترین وظیفه را اصلاح کار خود بدانیم همه چیز از اینجا شروع می شود. ما اگر خود را اصلاح کردیم، جامعه را اصلاح کرده ایم. در اسلام نقطه اصلی و محوری اصلاح عالم اصلاح نفس انسانی است<sup>۲</sup>، وقتی از خودتان شروع کردید هر کاری بکنید این کاری است الهی. وقتی خودتان را ساختید، تمام کارهایتان، کارهای الهی میشود. برای اینکه از این ظلمت ها بیرون رفته اید در نور وارد شده اید همه اعمالتان نورانی میشود.<sup>۳</sup> کسانی که میخواهند زمام داری کنند اگر بخواهند که طغیان نکنند و کارهای شیطانی نکنند باید تزکیه کنند خودشان را.<sup>۴</sup>

---

۱. بیانات در خطبه های نماز جمعه ۸۴/۰۵/۲۸

۲. دیدار کارگزاران نظام ۷۶/۰۹/۰۷

۳. صحیفه نور جلد ۱۱ ص: ۳۸۳

۴. صحیفه نور جلد ۱۴ ص: ۲۵۴

